

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 622/21
19.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца – противтуженог АА из ..., са последњим пребивалиштем ..., ..., Ул. ..., ..., ..., чији је пуномоћник Душан Костић, адвокат из Смедерева, Ул. Милоша Великог 2/2, против тужене – противтужиље ББ из ..., Улица ... бр. ..., чији је пуномоћник Милош Јанковић, адвокат из Смедерева, Трг републике бр.13, ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Основног суда у Смедереву П2 бр. 451/18 од 23.7.2021. године, у седници већа одржаној дана 19.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца противтуженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П2 бр 451/18 од 23.7.2021. године у ставу првом изреке, у делу става другог изреке којим је обавезан тужилац-противтужени да на име свог дела доприноса издржавања своје малолетне деце плаћа и то почев од 26.08.2015. године, као дана подношења тужбе, па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени, износ од по 200 евра месечно по детету, укупно 400 евра, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, сваког 1. до 15. у месецу за текући месец, на руке законске заступнице деце, с тим што је доспеле а неисплаћене рате дужан платити у року од 15 дана по пријему пресуде, под претњом извршења, као и у ставу трећем изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Основног суда у Смедереву П2 бр 451/18 од 23.7.2021. године у преосталом делу става другог изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац-противтужени да на име свог дела доприноса издржавања своје малолетне деце, плаћа износ од још по 100 евра месечно по детету у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, сваког 1. до 15. у месецу за текући месец, на руке законске заступнице деце и то, почев од 26.08.2015. године, као дана подношења тужбе па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени, док се у преосталом делу захтева, преко досуђеног а до траженог износа противтужбом од по 1000 евра по детету, противтужбени захтев као неоснован **ОДБИЈА**.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одређено је да ће се контакти и виђање тужиоца - противтуженог ББ са својом малолетном децом ВВ рођеним дана ... године и ГГ, рођеним ... године, одвијати једног викенда у месецу од петка у 10,00 часова до недеље у 18,00 часова, на тај начин што ће тужилац - противтужени преузимати и враћати децу у домаћинство мајке, као и 10 дана за време зимског и 20 дана током летњег распуста, на тај начин што ће тужилац – противтужени долазити у ... и боравити са децом, уз претходну најаву и договор са туженом – противтужиљом, као и у другим терминима по договору парничних странака. Ставом другим изреке обавезан је тужилац - противтужени да на име свог дела доприноса издржавања своје малолетне деце плаћа и то почев од 26.08.2015. године, као дана подношења тужбе па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени износ од по 200 евра месечно по детету, укупно 400 евра, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, сваког 1. до 15. у месецу за текући месец, на руке законске заступнице деце, с тим што је доспеле, а неисплаћене рате дужан платити у року од 15 дана по пријему пресуде, док је захтев у делу преко досуђеног, а до траженог износа од по 1000 евра по детету противтужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац - противтужени да туженој - противтужиљи на име трошкова парничног поступка накнади укупан износ од 474.910,00 динара.

Против наведене пресуде, парничне странке су благовремено изјавиле жалбу из свих законских разлога предвиђених одредбом чл. 373 став 1 Закона о парничном поступку у вези члана 202 Породичног закона, и то тужилац – противтужени побијајући је у целости, а тужена – противтужиља побијајући је, како то произлази из навода жалбе, у ставу другом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку у вези са чланом 202 Породичног закона, Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца – противтуженог неоснована, а жалба тужене – противтужиље делимично основана.

Приликом доношења побијане пресуде првостепени суд није учинио битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. У овом делу, супротно наводима жалбе тужиоца - противтуженог, побијана пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7 ЗПП-а, односно у првостепеном поступку нема незаконитог поступања суда, пропуштањем достављања, којим би била ускраћена могућност тужиоцу – противтуженом да расправља пред судом.

Наиме, парнични поступак је покренут тужбом тужиоца-противтуженог, који је у тужби означио сопствену адресу пребивалишта на адреси у ..., Улица ... бр. ... и, овластио пуномоћника из реда адвоката Душана Костића за заступање у овом парничном поступку, пуномоћјем које је достављено уз тужбу.

Током поступка, тачније, на записник о главној расправи од 29.5.2021. године, тужилац - противтужени је, у присуству пуномоћника, изјавио “да је он дао, а пошто живи у ... пуномоћје адвокату Душану Костићу да га заступа до окончања овог поступка, такође истог овлашћује да у његово име и за његов рачун прима сва писмена до окончања овога поступка, као и све позиве које је потребно упутити њему лично.” На записнику о главној расправи пуномоћник тужиоца – противтуженог се и сам позива на овлашћење издато од стране тужиоца - противтуженог за пријем писмена, обавезујући се да ће о дану и часу заказане расправе обавестити властодавца. Током поступка тужилац-противтужени је приступао на рочишта за главну расправу, на којима је био саслушан у својству парничне странке, да би на записник о главној расправи, дана 26.10.2017. године, на коју је приступио ради поновног саслушања у својству парничне странке обавестио суд о промени адресе у складу са одредбом члана 144 ЗПП-а те дао адресу у ..., у ..., Ул. ..., ...,

Наведеном законском одредбом, ставовима 1, 2 и 3 је предвиђено да су, кад странка или њен заступник до достављања одлуке којом се поступак правноснажно окончава промене адресу, дужни да о томе одмах обавесте суд, те да ако они то не учине, суд ће одредити да се сва даља достављања у парници за ту странку врше истицањем писмена на огласну таблу суда, као и да се достављање сматра извршеним по протеку рока од осам дана од дана истицања писмена на огласну таблу суда.

Чињеница да је пуномоћник тужиоца-противтуженог обавестио суд поднеском од 1.11.2018. године да није у могућности више месеци да оствари контакт са властодавцем, из њему непознатих разлога, те да доводи у питање оправданост његовог овлашћења за пријем писмена, упућује на јасан закључак да се тужилац-противтужени више не налази на адреси пребивалишта, коју је предочио суду на записник о главној расправи од 26.10.2017.године, јер би у супротном, његов пуномоћник из реда адвоката, свакако имао могућност да реализује своју обавезу која проистиче из овлашћења пуномоћника за пријем писмена. Коначно, и на записник о главној расправи од 20.5.2021. године пуномоћник, адвокат Душан Костић, који је и пуномоћник за пријем писмена, обавештава суд да већ две године нема контакт са властодавцем и да због тога није у могућности да буде пуномоћник за пријем писмена, јер не може да му пренесе обавештење, односно поднеском од 22.4.2021. године отказује пуномоћје тужиоца-противтуженом, али само у делу којим је овлашћен за пријем писмена, из истих разлога. За рочиште заказано за 21.5.2021. године, на којем је и закључена расправа тужилац-противтужени је позван преко огласне табле суда.

Имајући у виду све напред наведено, по оцени Апелационог суда у Београду, у поступању првостепеног суда није учињена повреда правила поступка којим би тужиоцу-противтуженом, пропуштањем достављања било онемогућено да учествује у поступку, зато што је тужилац-противтужени био дужан да о промени адресе обавести суд, односно пуномоћника за пријем писмена, којег је сам овластио, а што није учинио, након што његов пуномоћник за пријем писмена није био у могућности да са њим успостави контакт преко адресе коју је сам тужилац-противтужени предочио и суду, у присуству пуномоћника, па је правилно првостепени суд одлучио, када је након отказа пуномоћја за пријем писмена од стране пуномоћника из реда адвоката, тужиоца о дану и часу одржавања рочишта обавестио преко огласне табле, чиме је оправдано сматрао

да је тужилац-противтужени уредно обавештен о дану и часу одржавања рочишта, у складу са чланом 144 став 2 и 3 ЗПП-а, на које је позван да буде поново саслушан у својству парничне странке.

Иако није одлучујуће за наведену оцену Апелационог суда, није без значаја чињеница да је тужилац-противтужени и даље заступан од стране истог пуномоћника из реда адвоката у овом поступку, као и да је раније у више наврата тужилац давао исказ у својству парничне странке, а да је сам онемогућио да се евентуално ажурирају подаци о сопственим финансијским способностима, након што је, променом адресе, ускратио и пуномоћнику да га обавештава о току поступка, односно да га обавештава о писменима које је примао у његово име.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак дана ... године. У том браку су рођени мал. ..., рођен године и ГГ, рођен ... године. Односи између парничних странака су озбиљно и трајно поремећени, а 2012. године је дошло до прекида заједнице. Од престанка брачне заједнице до подношења тужбе тужилац је на име издржавања деце, давао различите новчане износе, од 1.000 до 2.000 долара, а од подношења тужбе сваког месеца је слао износ од 400 евра, односно око 400 долара сваки други месец и тако све до 2.7.2020. године, када је последњи пут уплатио износ од 400 евра и од тада није слао никакав новац. Мал. ВВ иде на тенис и то недељно кошта 800 динара, мал. ГГ тренира фудбал и то месечно кошта 1.000 динара. Обојица иду на енглески, то месечно износи 3.800.00 динара. ВВ остаје у продуженом боравку трошкови чега износе 180,00 динара дневно, односно 3.500.00 динара месечно. Вртић за мал. ГГ месечно кошта 4.100,00 динара. На сваких пар дана за мал. ВВ се купују капи за уши и спрејеви, за шта на месечном нивоу трошак износи 1.500.00 динара, поред тога за ужину плаћа још 1.200,00 динара месечно. Тужилац је био запослен у компанији "... " од 27.12.2016. године. у тој компанији је у периоду од 16.03. до 25.03.2016. године остварио нето плату 2.815,93 долара, у периоду од 01.04. до 15.04.2016. године 2.660 долара, у периоду од 16.04. до 30.04.2016. године износ од 4.848,77 долара, у периоду од 01.05. до 15.05.2016. године износ од 465,86 долара, у периоду од 16.05. до 31.05.2016. године износ од 3.163,35 долара, у периоду од 01.06. до 15.06.2016. године износ од 3.659,12 долара, у периоду од 16.06. до 30.06.2016. године износ од 3.346,94 долара, у периоду од 01.07. до 15.07.2016. године износ од 3.587,04 долара, у периоду од 16.07. до 31.07.2016. године износ од 3.495,58 долара, у периоду од 01.10. до 15.10.2016. године износ од 3.347,39 долара, у периоду од 16.10. до 31.10.2016. године износ од 2.239,47 долара, у периоду од 01.11. до 15.11.2016. године износ од 2.570,01 долар и у периоду од 16.11. до 30.11.2016. године износ од 5.600,52 долара. У наведеној компанији радни однос му је престао 09.10.2017. године, након тога је почев од 10.10.2017. године засновао радни однос у фирми "... " где је остваривао зараду током 2017. године у износу од 1.371,65 турских лира. Тужена је запослена и остварује просечну зараду од око 33.000.00 динара. Малолетна деца од престанка заједнице живота парничних странака живе са мајком у ...

Према извештају органа старатељства странке су постигле споразум о начину одржавања контакта тужиоца са мал.децом ближе опредељен у ставу првом изреке побијане иресуде, који модел виђања је према оцени тог органа у интересу деце.

Пресудом Основног суда у Смедереву П2 683/15 од 09.11.2017. године, разведен је брак закључен дана 01.09.2009. године у Смедереву између парничних странака на основу одредбе члана 41 Породичног закона Републике Србије. Истом пресудом, малолетна деца парничних странака и то малолетни ВВ, рођен дана ... године и малолетни ГГ, рођен дана ... године поверени су на самостално вршење родитељског права мајци-туженој ББ из ... и одређено њихово пребивалиште, где је и пребивалиште тужене у ... у Улици ... број Уређен је начин одржавања контакта и виђања тужиоца са малолетним синовима и обавезан је тужилац да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне деце плаћа и то почев од 26.08.2015., па до 09.07.2017. године износ од по 300 евра месечно по детету, а од 10.10.2017. године убудуће док за то постоје законски услови или док се одлука не измени, износ од по 200 евра месечно по детету, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, сваког 1. до 15. у месецу за текући месец на руке законске заступнице деце, с тим што је био дужан да доспеле, а неисплаћене рате, плати у року од 15 дана од пријема пресуде. Одбијен је захтев постављен по противтужби за исплату износа преко досуђеног, а до траженог од 1.000 долара по детету.

Наведена пресуда укинута је решењем Апелационог суда у Београду Гж2 167/18 од 24.05.2018. године, у погледу одлуке о начину одржавања личног контакта оца са децом, као и у погледу висине доприноса за издржавање, те у погледу одлуке о трошковима и враћен првостепеном суду на поновни поступак. У поновљеном поступку, првостепени суд је допунио доказни поступак, те је утврдио да је тужена-противтужиља запослена у Предузећу "...” са месечном зарадом од 85.000,00 динара, да је овај радни однос засновала у међувремену, а да је у моменту подношења тужбе била незапослена. Такође је утврђено да тужена-противтужиља нема других прихода, а да од непокретне имовине поседује заједнички стан и још један стан који представља њену посебну имовину и који је површине 39 м², али да га не издаје, већ да га даје на коришћење, а да корисник стана плаћа рачуне за тај стан. Утврђено је и то да тужилац-противтужени, као ни тужена-противтужиља, немају других обавеза издржавања осим према својој малолетној деци, да тужени поседује стан у ... који је добио од своје мајке, те да је у време подношења тужбе тужилац-противтужени радио у компанији на броду, где је остваривао месечну зараду од око 10.000 долара, где се уговор закључује на шест месеци, а потом се прави пауза од 6-8 недеља до закључења новог уговора о раду, такође на рок од шест месеци. Утврђено је да тужилац са децом не остварује никакав контакт, да је последњи пут контакт остварио у октобру 2017. године, а да су деца у време закључења главне расправе старости 12 и 9 година, да су завршили пети и други разред основне школе, да су деца уобичајених потреба, да поред школе обојица иду на часове страног језика приватно, да један од синова тренира тенис, а други борилачке вештине, да туженој-противтужиљи финансијски нико не помаже, да се издржава од плате, да укључујући све месечне активности деце у виду спорта, страних језика, хране, одеће и обуће има трошкове од око 50.000,00 динара месечно. Према последњем прибављеном налазу и мишљењу Центра за социјални рад ... утврђено је да је центар дао мишљење да контакт између оца и деце може да се оствари када су деца на распусту, када би отац, уз претходну најаву, могао са децом да проведе у ... 5-10 дана.

На основу напред утврђеног чињеничног стања, а применом одредбе чл.65 и 272 став 2 и 3 Породичног закона, члана 6 став 1 Породичног закона, те руководећи се најбољим интересом детета, као правним стандардом који је преузет из Конвенције о правима детета и оценио га према околностима конкретног случаја, а имајући у виду да од самог покретања парничног поступка није било спорно ко ће вршити родитељско право над заједничком малолетном децом, као и да је у том делу првобитно донета првостепена пресуда потврђена од стране Апелационог суда у Београду, одлучено је да се контактирање између малолетне деце и оца тужиоца одвија у ..., будући да из наведених доказа произилази да контакт између оца и малолетне деце већ дуже време не постоји, да се отац не интересује за децу, да је мајка та која је упућена у њихове свакодневне потребе и активности, те да стога не би било у најбољем интересу деце да деца бораве у Имајући у виду да тужилац, како би остварио контакт са мал. децом мора да дође из ..., те да том приликом има, не мале, издатке, у најбољем интересу деце је првостепени суд оценио да тај период виђања током распуста буде дужи, како би се остварила блискост и поново успоставио контакт између деце и родитеља. Руководећи се истим разлозима, суд је уредио модел виђања и оставио могућност да отац виђа децу и на тај начин што ће их виђати једног викенда у месецу од петка у 10,00 часова до недеље у 18,00 часова у ..., у складу са обавезама и договором са туженом-противтужиљом.

Применом одредбе чл.160 и 162 став 3 Породичног закона на утврђено чињенично стање од значаја за одлучивање о висини доприноса за издржавање заједничке малолетне деце од стране дужника, овде тужиоца-противтуженог родитеља са којим деца не живе, те руководећи се и чињеницом да тужилачка страна није доставила ниједан доказ о висини актуелне зараде тужиоца, те да ли је у радном односу или није, да ли прима неку накнаду по било ком основу, а да из самог исказа тужиоца произилази да је радно способан и да нема обавезу издржавања ни према једном другом лицу, да је оспособљен за менаџерске послове у области хотелијерства, које даје могућност за високу зараду, те имајући у виду и да је пре него што је засновао радни однос на броду, сваког месеца на име издржавања малолетне деце до подношења тужбе слао и до 1.000 долара месечно, а од момента подношења тужбе око 400 долара и приликом сваког доласка куповао деци одећу и обућу, а имајући у виду и допринос мајке у издржавању малолетне деце, као и укупне потребе деце на месечном нивоу од око 50.000,00 динара, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев основан у погледу висине доприноса за издржавање од 200 евра по детету.

Све важне чињенице за доношење одлуке о постављеном захтеву у погледу постојања основа обавезе да доприноси издржавању малолетне заједничке деце странака, првостепени суд је правилно утврдио доказима које је правилно ценио у складу са одредбом чл.8 ЗПП-а.

Жалбама парничних странака чињенично стање није доведено у сумњу, нити су у жалбама истицане нове чињенице или предлагани нови докази, под условима прописаним одредбама чл.372 став 1 ЗПП-а .

Апелациони суд у Београду налази да се основано жалбом тужене – противтужиље указује да је првостепени суд, одлучујући о висини доприноса туженог за издржавање заједничке малолетне деце парничних странака, погрешно применио материјално право садржано у одредбама чл.160 Породичног закона, јер је пропустио да цени у довољној мери околности које се тичу потреба малолетне деце и могућности оба родитеља да учествују у њиховом издржавању.

Имајући у виду да се у складу са одредбом члана 160 Породичног закона - ПЗ ("Службени гласник РС", бр. 18/2005, 72/2011, 6/2015) издржавање одређује према потребама поверилаца, у конкретном случају малолетних синова парничних странака, старости 9 и 12 година и могућностима дужника издржавања (тужиоца-противтуженог), при чему се води рачуна о минималној суми издржавања; да потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања, а да могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања, Апелациони суд сматра да је одговарајући износ са којим тужилац-противтужени треба да учествује у издржавању малолетних синова износ од по 300 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања.

Ово стога што су, по оцени Апелационог суда, могућности туженог такве да је у стању да на задовољавајући начин подмири потребе заједничке малолетне деце, а имајући у виду да је према расположивим подацима на основу којих је утврђена могућност дужника издржавања, евидентно да се тужилац-противтужени бави занимањем са којим је у могућности да оствари натпросечну зараду и по стандардима српске привреде, односно у могућности је да реализује зараду са којом се обезбеђује виши ниво животног стандарда.

Овај суд је основаним оценио наводе жалбе да је првостепени суд прениско одмерио висину накнаде за издржавање по детету, посебно имајући у виду и да је суд за период од 2015. до 2017. године за који има несумњиве податке, утврдио примања тужиоца-противтуженог, као и да је износ од по 200 евра мањи од износа који служи као оријентација приликом одмеравања висине доприноса за издржавање малолетног детета, као повериоца издржавања, у виду минималне суме издржавања, која се одређује према месечној накнади за издржавање корисника породичног смештаја, а била је у висини од 32.135,00 динара на дан закључења главне расправе, као и чињеницу да дужник издржавања у конкретном случају треба да обезбеди стандард повериоцима издржавања малолетној деци, не нижи од оног који и сам ужива.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачије, за жалиоце повољније одлуке, због чега их посебно не образлаже, на основу овлашћења из чл.396 став 2 ЗПП-а.

Са свега изложеног, применом члана 390 ЗПП-а у вези члана 202 ПЗ-а одлучено је као у ставу првом изреке пресуде, а обзиром на исход спора и постигнути успех странака, применом члана 401 тачка 2 ЗПП-а потврђена је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, који су досуђени и одмерени правилном применом одредбе чланова 150, 153, 154, 160 и 163 ЗПП-а у вези члана 202 и 207 ПЗ-а, као и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећих у време доношења одлуке, те Таксене тарифе, као саставног дела Закона о судским таксама.

С обзиром да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је погрешно примењено материјално право у погледу висине обавезе на име издржавања заједничке малолетне деце парничних странака Марка и Марија Коркмаза, Апелациони суд у Београду је преиначио првостепену пресуду, одлучујући као у ставу другом изреке ове одлуке, на основу одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП-а, у вези са одредбом чл.202 ПЗ.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић